

Brüsszel, 2016.10.4.
COM(2016) 646 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az ifjúsági garancia és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés – az első három év

{SWD(2016) 323 final}
{SWD(2016) 324 final}

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A fiatalok jelentik Európa jövőjét. Küldetésünk, hogy olyan feltételeket teremtsünk, amelyek a lehető legjobban biztosítják a fiatalok fejlődését és azokat a lehetőségeket, amelyek aktív munkaerőpiaci részvételükhöz és társadalmi szerepvállalásukhoz szükségesek. Ugyanakkor a válság a fiatalokat érintette a legsúlyosabban, és egy közelmúltbeli Eurobarométer felmérés szerint Európa fiataljainak a fele érzi úgy, hogy a társadalom peremére szorult, és nem áll módjában tevékenyen részt venni a társadalmi és gazdasági életben.

Ahogy Juncker elnök fogalmazott az Unió helyzetéről szóló, 2016. évi értékelő beszédében, „Az Európai Uniónak nem pusztán fenntartania kell az európai életformánkat, hanem az eszerint élőknek eszközöket is kell adnia. Nem tudom és nem is fogom elfogadni, hogy Európa az ifjúsági munkanélküliség kontinense legyen és az is maradjon.” Emellett megerősítette elkötelezettségét: „És Európa-szerte folytatni fogjuk az európaiak készségkészletét javító ifjúsági garancia bevezetését, főleg a gyakornokok vonatkozásában, a leginkább rászoruló régiókat és fiatalokat bevonva.” Az ifjúsági munkanélküliség problémája azonnali intézkedést igényel, ha maradéktalanul ki szeretnénk aknázni az Európában élők dinamizmusát és potenciálját, és ezért teljes mértékben be kell vetnünk minden, uniós és nemzeti szinten rendelkezésre álló eszközt. Ez az új, 2016-ban, az Európai Parlament elnökének és a Tanács elnökének címzett szándéknyilatkozatban bejelentett ifjúsági kezdeményezés célja is; ennek keretében folytatják és megerősítik a meglévő, sikeresen működő folyamatokat, és mellettük új eszközöket is létrehoznak azon problémák megoldására, amelyekkel mindeddig nem foglalkoztak kellőképpen. E jelentés és következtetései a kezdeményezés részét képezik.

2013 óta az Unió és tagállamai ambiciózus stratégiával törekednek az ifjúsági munkanélküliség mértékének csökkentésére. A Bizottság javaslata nyomán valamennyi tagállam követte az ifjúsági garancia létrehozására vonatkozó ajánlást; a Tanács 2013. áprilisi ajánlásának formájában megfogalmazott ifjúsági garancia olyan politikai kötelezettségvállalást jelent, amelynek értelmében a fiataloknak a munkahelyük elvesztését vagy a formális tanulás befejezését követő négy hónapos időszakon belül színvonalas állásajánlatot kell kapniuk, illetve további oktatásban, tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben kell részesülniük. Az ifjúsági garancia létrehozása uniós szintű politikai iránymutatás mellett történt, és pénzügyi támogatással járt együtt, mindenekelőtt az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésen keresztül.

Az ifjúsági garancia indulása óta három év telt el – ma az EU-ban 1,4 millióval kevesebb a fiatal munkanélküli. 2015-re az éves ifjúsági munkanélküliségi ráták 3,4 százalékponttal csökkentek, 20,3 %-ra, és a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők (NEET-fiatalok) száma átlagosan 1 százalékponttal, azaz 12 %-ra mérséklődött az EU-ban. Az ifjúsági munkanélküliség és a NEET aránya az EU-ban meglehetősen vegyes képet mutat, de a legtöbb tagállamban mindkét téren csökkenés következett be. Ugyanezen időszak alatt a munkanélküliség – nemcsak az EU egészére nézve, hanem számos tagállamban is – gyorsabban csökkent a fiatalok körében, mint a felnőtt lakosság esetében. Ez arra enged következtetni, hogy a munkaerőpiac szerkezeti reformjai, valamint az ifjúsági garancia által támogatott oktatási és képzési szakpolitikák hozzájárultak a változáshoz.

Az ifjúsági garancia az EU egészében megvalósult. 2014 januárja óta 14 millió fiatal kapcsolódott be az ifjúsági garancia programjaiba. Mintegy kilencmillió fiatal fogadott el az ifjúsági garancia keretében kapott ajánlatot; ezek többsége állásajánlat volt. A 2015-ben az ifjúsági garancia programjaiból kilépő fiatalok mintegy kétharmada fogadott el állásajánlatot, illetve részesült további oktatásban, tanulószerveződéses gyakorlati képzésben

vagy gyakornoki képzésben. Az ifjúsági garancia a tagállamokban jelentős mértékben elősegítette a strukturális reformokat és az innovációt a szakpolitikák kidolgozásában. A garanciát más kezdeményezések, így az Új európai készségfejlesztési program vagy A Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége egészítik ki. Ugyanakkor az ifjúsági munkanélküliség szintje továbbra is elfogadhatatlanul magas, és számos kihívás vár még megoldásra a tagállamokban. Az ifjúsági garancia mint a hosszú távú szerkezeti reformok iránti további politikai elkötelezettség elengedhetetlen ahhoz, hogy az eddigi munka gyümölcsét learathassuk. Az érintettek (például állami foglalkoztatási szolgálatok, oktatási és képzési szolgáltatók) közötti nagyobb belső koordináció és kapacitásépítés megszilárdítja az ígéretes partnerségeket, és javítja az eredményeket. Végezetül továbbra is sok a tennivaló annak érdekében, hogy a nehezen elérhető csoportok és a munkaerőpiacról kiszorultak is bekapcsolódhassanak az ifjúsági garanciába.

E folyamat elősegítése érdekében az EU jelentős mértékű támogatást mozgósított. A 2014–2020 közötti időszakban az Európai Szociális Alap legalább 6,3 milliárd EUR-t fog közvetlenül beruházni – az ifjúsági foglalkoztatás kezdeményezés mellett – ugyanazon beruházási prioritás égisze alatt a fiatalok munkaerőpiaci integrációjának támogatása érdekében.

Emellett az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés – 6,4 milliárd EUR-t kitevő kezdeti összegből – most először nyújt célzott támogatást közvetlenül a NEET-fiataloknak a 25 %-nál magasabb munkanélküliségi rátával küzdő régiókban. 2015-ben a Bizottság úgy döntött, hogy felgyorsítja az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtását, ezért csaknem 1 milliárd EUR-val növelte a tagállamoknak nyújtott előfinanszírozást. A kezdeti eredmények és a szükségletek 2020-ig terjedő felmérése alapján a Bizottság a közelmúltban javasolta az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés finanszírozásának meghosszabbítását, 1 milliárd EUR-val egészítve ki az uniós költségvetés terhére; ez a támogatás a támogatásra jogosult tagállamoknak az Európai Szociális Alap égisze alatti allokációjából ugyanekkora összeggel egészül ki.

1. BEVEZETÉS

Az ifjúság kiemelt helyet foglal el az Unió napirendjében. Az uniós ifjúsági politika minden fiatal esetében különös hangsúlyt helyez a következőkre: a társadalmi befogadás erősítése, a demokratikus és a civil életben való részvétel fokozása, a felnőtté válás könnyebbé tétele, különösen a munka világába való belépést tekintve¹.

2013-ban a fiatalok foglalkoztatására súlyos csapást mérő válság közepette a tagállamok vállalták, hogy **az ifjúsági munkanélküliség leküzdését mint konkrét és azonnali célkitűzést átfogó módon közelítik meg.**

Így jött létre az ifjúsági garancia, amely biztosítja, hogy valamennyi 25 év alatti fiatal a munkahelye elvesztését vagy a formális tanulás befejezését követő négy hónapon belül színvonalas állásajánlatot kaphasson, illetve további oktatásban, tanulószerződéses gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben részesüljön². Az iskolából vagy képzésből a munkába való átmenet megkönnyítése és a fiatalok foglalkoztathatósága érdekében megvalósított

¹ Európai Bizottság (2015), Unió ifjúsági jelentés (2015), Kiadóhivatal, Luxembourg.

² 2013/C 120/01, 2013. április 22.

beruházások révén az ifjúsági garancia célja többek között az, hogy **megelőzze a növekedési potenciál elveszését, ami a szakképzettség romlásának, a társadalmi kohézió csökkenésének, valamint a munkaerőpiac idő előtti elhagyásának tulajdonítható, és súlyos csapással fenyeget Európa gazdaságára, különösen napjainkban, amikor a népesség öregedése felgyorsult.**

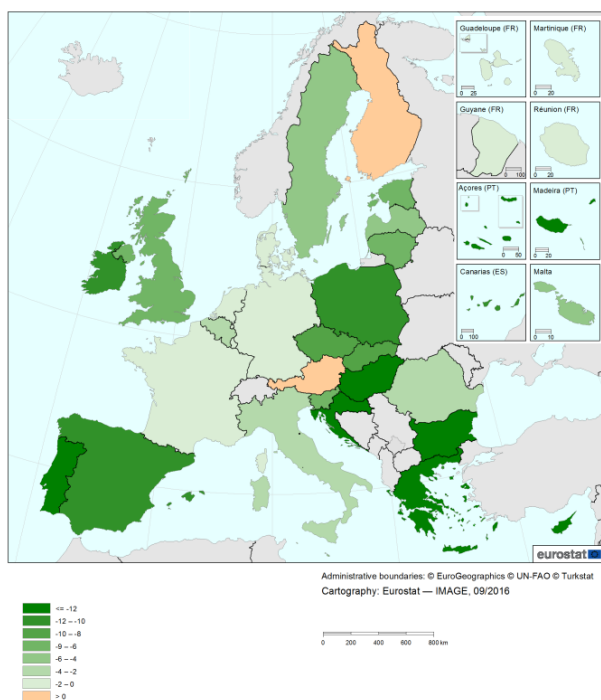
Az ifjúsági garancia mellett számos más uniós kezdeményezés indult. A Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége 2013-ban jött létre az európai tanulószerződéses gyakorlati képzés minőségének, biztosításának és hírnevének javítása érdekében. 2014 márciusában a Tanács ajánlást fogadott el a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről. A 2015-ös Európai Ifjúsági Paktum e kezdeményezésekre épít a minőségi üzleti-oktatási partnerségek létrehozásának ösztönzése révén.

Az ifjúsági garancia indítása óta eltelt három év alatt 1,4 millióval kevesebb a fiatal munkanélküli az EU-ban, és a NEET-fiatalok (vagyis a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok) száma szintén jelentősen csökkent, bár tagállamonként eltérések tapasztalhatók.

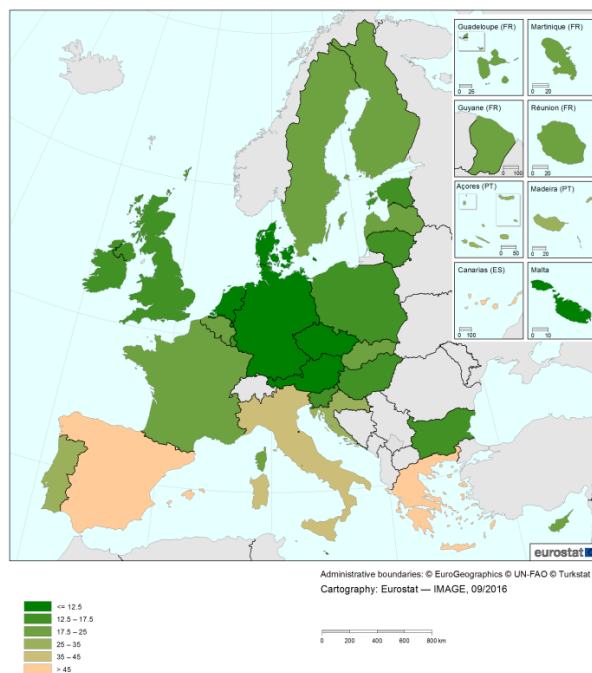
Az 1. ábra áttekintést nyújt az EU-ban 2016 elején mért, igen nagy szórást mutató ifjúsági munkanélküli rátákról, és kiemeli, hogy mely tagállamokban következett be a legnagyobb csökkenés az ifjúsági munkanélküliség terén 2013 óta. 2013 óta a fiatalok munkaerőpiaci teljesítménye szintén felülmúlja a többi korcsoportét. Habár más tényezők is figyelembe vehetők, mint például a fiatalok nagyobb ciklikus érzékenysége a makrogazdasági feltételekre, az ifjúsági garancia által támogatott munkaerőpiaci szerkezeti reformok, oktatási és képzési politikák nagyban hozzájárultak ezen eredményhez.

1. ábra: Ifjúsági munkanélküliségi ráták az EU-ban 2016-ban és a 2013–2016 közötti változások

Ifjúsági munkanélküliségi ráta (15-24)
Változások, 2013Q1-2016Q2

Ifjúsági munkanélküliségi ráta, 2016Q2

Az ifjúsági garancia az EU egészében megvalósult. 2014-től felgyorsult a végrehajtás. Azóta több mint 14 millió fiatal vett részt az ifjúsági garancia programjaiban, és átlagosan csaknem kétmillió fiatal volt regisztrálva egy adott időpontban³. Körülbelül kilencmillió fiatal fogadott el állásajánlatot, illetve részesült további oktatásban, tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben az ifjúsági garancia keretében.

2013–2015 folyamán a legtöbb tagállamban számos, kimondottan a fiatalokat célzó munkaerőpiaci reformot fogadtak el. Az ifjúsági garancia nemcsak a fiatalokra vonatkozó, keresleti és kínálati oldali intézkedéseket erősítette, hanem a szakpolitikai reformok erőteljes motorjaként is szolgált. Ennek keretében jelentős mértékben elősegítette a strukturális reformokat és az innovációt a szakpolitika kialakítása terén, ösztönözve a humán tőkébe való beruházást és a tagállamok között a felfelé irányuló konvergenciát. Ezen túlmenően elősegítette a munka és az oktatás világa közötti partnerségek létrejöttét is. E pozitív fejlemények ellenére újult erőfeszítések szükségesek a munkaerőpiactól legtávolabb került fiatalok (vagyis a NEET-fiatalok) támogatására, akik a legkevésbé részesültek ezen intézkedések előnyeiből.

14
millió fiatal
vesz részt az
ifjúsági garancia
programjaiban

9
millió fiatal
fogadott el
állásajánlatot,
folytatta
tanulmányait, vagy
helyezkedett el
szakmai gyakorlat
vagy
tanulószerveződéses
képzés keretében

³ Ezeket az adatokat az ifjúsági garancia mutatóinak és becsléseinek keretében gyűjtötték 2016-ban. A kísérő szolgálati munkadokumentum részletes adatokkal szolgál az ifjúsági garancia végrehajtásáról és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés működéséről (SWD (2016) 323).

Az ifjúsági garancia támogatására **jelentős uniós pénzügyi forrás került mozgósításra** az Európai Szociális Alapon (ESZA) és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésen keresztül. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés 2013-ban indult 6,4 milliárd EUR pénzügyi forrással annak érdekében, hogy – példa nélküli módon – közvetlen és célzott támogatást nyújtson a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő azon fiatalok számára, akik 25 %-nál magasabb ifjúsági munkanélküliségi rátájú régiókban élnek. A jelenlegi Bizottság úgy döntött, hogy felgyorsítja az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtását, és ennek támogatására 2015-ben csaknem 1 milliárd EUR-val növelte a tagállamoknak nyújtott előfinanszírozást. A kezdeti eredmények és a szükségletek 2020-ig terjedő felmérése alapján a Bizottság most az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés finanszírozásának meghosszabbítását javasolta, 1 milliárd EUR-val egészítve ki az uniós költségvetés terhére; ez az összeg a támogatásra jogosult tagállamoknak az Európai Szociális Alap égisze alatti allokációjából ugyanekkora összeggel egészül ki. A 2014–2020 közötti programozási időszakban az ESZA – az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés mellett – legalább 6,3 milliárd EUR közvetlen beruházást tesz lehetővé az európai fiatalok munkaerőpiaci integrációjának támogatására.

2013 óta az Európai Beruházási Bank kétpilléres programot működtet „Munkahelyek a fiatalok számára – Beruházás a készségekbe” néven⁴. A „Beruházás a készségekbe” elnevezésű pillér támogatja a humán tőkébe történő beruházásokat (például munkához kapcsolódó készségek, munkahelyi képzés, valamint szakképzés, hallgatói hitelek és mobilitási programok). 2013–2015 között az EIB mintegy 7 milliárd EUR értékű hitelt jegyzett e pilléren keresztül. Emellett a „Munkahelyek az ifjúságnak” elnevezésű pillér a kkv-kban dolgozó fiatalok foglalkoztatásához kapcsolódóan biztosít hozzáférést a finanszírozási eszközökhöz. A kedvezményezett kkv-k 2013 júliusa és 2015 decembere között több mint 26 milliárd EUR-hoz jutottak hozzá.

2013-ban az állam- és kormányfők felkérték a Bizottságot arra, hogy *„2016-ban jelentésben számoljon be az ifjúsági garancia megvalósításáról és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés működéséről”*⁵.

Ennek a felkérésnek a nyomán született ez a közlemény, amely a Tanács⁶, az Európai Parlament⁷, a szociális partnerek és a legfontosabb érdekelték által megfogalmazottakat is figyelembe veszi.

Áttekinti a tagállamokban és az uniós szinten az ifjúsági garancia és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés megvalósítása érdekében hozott intézkedéseket.

A közlemény értékeli az első eredményeket és megállapítja, milyen kihívások merültek fel; mindeközben figyelembe veszi, hogy egyes tagállamokban több időt vett igénybe az ifjúsági garancia maradéktalan végrehajtásához szükséges folyamatok és struktúrák biztosítása⁸.

⁴ További információk: <http://www.eib.org/projects/priorities/investing-for-youth/index.htm?lang=en>

⁵ EUCO 104/2/13.

⁶ 2016 márciusában a Tanács megállapította, hogy az ifjúsági garancia „több esetben fontos szakpolitikai mozgatórugó szerepét is betöltötte”, továbbá hogy „ahhoz, hogy profitálni lehessen az eddig elvégzett munkából, folyamatos politikai elkötelezettséget kell tanúsítani az ifjúsági garancia mellett, és arra hosszú távú, strukturális reformként kell tekinteni”. Az Európai Unió Tanácsa, 6154/16.

⁷ Az Európai Parlament sürgette „a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre az ifjúsági garanciát”. 2015/2351(INI).

⁸ A további részleteket lásd a közleményt kísérő, SWD(2016) 323 számú szolgálati munkadokumentumban.

2. AZ IFJÚSÁGI GARANCIA ÉS AZ IFJÚSÁGI FOGLALKOZTATÁS KEZDEMÉNYEZÉS: AZ ELTELT HÁROM ÉV

2.1. Gyors szakpolitikai végrehajtás Európa-szerte

Létrejöttek a nemzeti ifjúságiggarancia-programok...

Az ifjúsági garancia olyan strukturális reform, amelyet az EU egészében gyorsan végrehajtottak; ez a politikai lendület, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésen és az ESZA-n keresztül rendelkezésre álló jelentős pénzügyi források és az uniós szintű, szilárd ellenőrzési mechanizmusok korábban példa nélküli kombinációjának köszönhető.

Az ifjúsági garancia végrehajtására vonatkozó konkrét terveken keresztül minden tagállam meghatározta stratégiai megközelítését⁹. Ide egyaránt tartoznak rövid távú intézkedések, amelyek azonnali választ adtak a magas szintű ifjúsági munkanélküliségre és inaktivitásra¹⁰, és az iskolából vagy képzésből a foglalkoztatásra való átmenet megkönnyítését elősegítő hosszabb távú strukturális reformokra vonatkozó elképzelések is. A végrehajtás 2014-ben kezdődött, fokozatosan beinduló kulcsintézkedésekkel.

Az ifjúsági garancia fő jellemzői¹¹

Az ifjúsági garancia biztosítja, hogy valamennyi, 25 év alatti fiatal a munkahelye elvesztését vagy a formális tanulás befejezését követő négy hónapon belül színvonalas állásajánlatot kaphasson, illetve további oktatásban, tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben részesüljön.

Az ifjúsági garancia minden olyan fiatalra vonatkozik, aki nem foglalkoztatott, és oktatásban vagy képzésben sem részesül (NEET-fiatal). A NEET-fiatalok ugyanakkor heterogén csoportot alkotnak, amely két további tágabb kategóriára bontható: olyan munkanélküli NEET-fiatalok, akik aktívan munkát keresnek; inaktív NEET-fiatalok, akik nem keresnek munkát. Az inaktivitás számos tényezőtől eredhet, ideértve a családi kötelezettségeket, az egészségi állapotot, de a bátorítás hiányát is, illetve a munkanélküliként való nyilvántartásba vétele iránti ösztönzés hiányát is¹².

A nemzeti ifjúsági garanciarendszerek koordinálása a legtöbb esetben a foglalkoztatási minisztérium feladata, míg az állami foglalkoztatási szolgálatok általában elsődleges kapcsolattartóként működnek. A tagállamok mintegy kétharmadában alternatív szolgáltatók (például kereskedelmi, ipari és kézműves kamarák, ifjúsági központok, oktatási intézmények, oktatási szolgáltatók és önkormányzatok) is részt vesznek a munkában; a fiatalok három tagállamban specifikus online ifjúságiggarancia-platformokon keresztül regisztrálhatnak.

Míg a tagállamok többsége – a tanácsi ajánlásban foglaltaknak megfelelően – a 25 év alatti fiatalokat segíti, 13 tagállam kiterjesztette a korhatárt a 30 év alattiakra. A legtöbb tagállamban az ajánlattétel határideje a tanácsi ajánlásnak megfelelően négy hónap.

⁹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=hu>

¹⁰ Valaki akkor tekinthető gazdaságilag inaktív személynek, ha nem része a munkaerőnek. Így az inaktív fiatalok azok, akik nem foglalkoztatottak, de nem is munkanélküliek, vagyis nem dolgoznak, és nem keresnek munkát, illetve nem állnak rendelkezésre ahhoz, hogy munkába álljanak. .

¹¹ Az egyes országokra vonatkozó információkat a szolgálati munkadokumentumhoz csatolt országspecifikus adatlapok tartalmazzák.

¹² Eurofound (2016), *Exploring the diversity of NEETs* (A NEET-fiatalok közötti különbségek feltárása), Kiadóhivatal, Luxembourg.

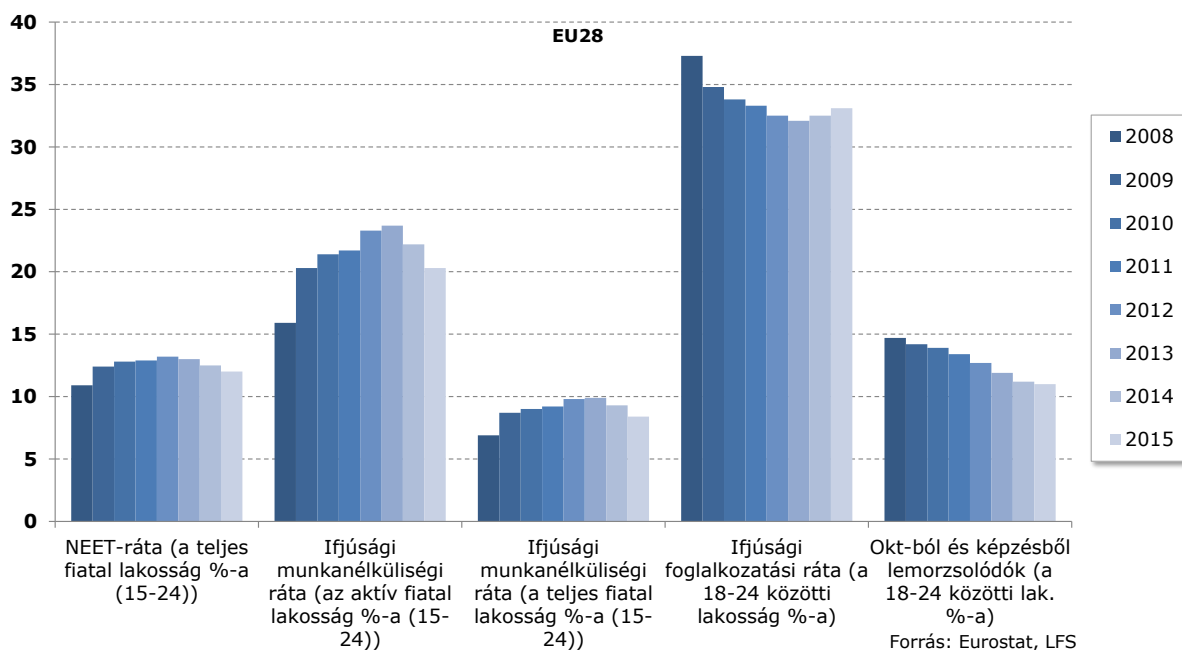
Az ifjúsági garancia keretében kínált lehetőségek közé rendszerint a következők tartoznak:

1. nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatás (akár támogatott, akár nem); célzott támogatással és induló vállalkozással segített önfoglalkoztatás;
2. oktatási lehetőségek, ideértve a szakmai képzést, az iskolarendszerű oktatásba való visszatérést, a visszatérést segítő felzárkóztató képzések, második esélyt nyújtó oktatás;
3. tanulószerveződéses gyakorlati képzés; valamint
4. gyakornoki programok.

...hozzájárulva az ifjúsági munkanélküliség és a NEET-ráta jelentős csökkenéséhez, melyhez nagyobb konvergencia társul...

A fiatalok munkaerőpiaci teljesítménye 2013 óta sokat javult, az említett év fordulópont volt a kulcsmutatók javulása terén (lásd az alábbi 2. ábrát). 2015-re az éves ifjúsági munkanélküliségi ráták 3,4 százalékponttal csökkentek, 20,3 %-ra, a NEET-ráta pedig átlagosan 1 százalékponttal, 12 %-ra mérséklődött az EU-ban. A fiatalokat érintő munkaerőpiaci tendenciák 2014. évi megfordulása óta a legtöbb tagállamban mind a munkanélküliség, mind a NEET-ráta csökkent. Ugyanakkor egyes tagállamokban, ahol 2013-ban a legmagasabb NEET-mutatókat mérték, különösen Olaszországban és Romániában, kevés változás tapasztalható. A jelek szerint a NEET-ráta uniós szintű általános csökkenése – tagállami különbségekkel – egyaránt tulajdonítható a továbbtanulás és a foglalkoztatás irányába való elmozdulásnak.

2. ábra: A foglalkoztatási ráta, a munkanélküliség aránya, NEET, az oktatást és a képzést idő előtt elhagyók és munkanélküliségi ráta az EU-ban, 2008–2015.

Az ifjúsági garancia elősegítette a fiatalok iránti munkaerőpiaci kereslet fellendítését és támogatta a munkahelyteremtési intézkedéseket. Az ifjúsági garancia végrehajtása során a

legtöbb tagállam igénybe vett munkaerő-felvételi támogatásokat, sok esetben uniós finanszírozás felhasználásával. E programok hatékonysága szintén javult, köszönhetően annak, hogy nagyobb hangsúly helyeződött a munkaerő-felvételi támogatásokban részesülő fiatalok célzására, képzésére és nyomon követésére.

...ami jelentős szakpolitikai reformokhoz és szakpolitika-alakítási innovációhoz vezetett...

Az ifjúsági garancia fontos szakpolitikai mozgatórugó szerepét töltötte be, kiegészítve a fiatalok foglalkoztatását szolgáló makrogazdasági eszközöket és más szakpolitikákat. Számos tagállamban már az ajánlás elfogadását megelőzően több releváns ifjúságpolitikai eszköz létezett. Az ifjúsági garancia ugyanakkor a hangsúlyt a korai beavatkozásra és a nem nyilvántartott NEET-fiatalokra helyezi¹³, így befolyásolva a szakpolitika tervezését és megvalósítását. Ráadásul – azáltal, hogy előírják a szolgáltatások és programok összefogását és meghatározott időkeret alatt, szisztematikus partnerségeken keresztül történő megvalósulását – az ifjúsági garancia számos tagállamban a változás motorjává vált. 2013–2015 során a tagállamok összesen 132, a fiatalokra irányuló munkaerőpiaci reformot fogadtak el, kiemelve a fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatos szakpolitikára helyezett nagy hangsúlyt¹⁴.

A tagállamok három csoportba sorolhatók aszerint, hogy az ifjúsági garancia milyen mértékben ösztönözte a reformokat. Ez a csoportosítás figyelembe veszi a különböző – az ajánlás elfogadása idején fennálló – tagállami kiindulási helyzeteket az intézményi kontextus és a makrogazdasági feltételek tekintetében¹⁵.

- A. csoport (felgyorsult reformok): az ifjúsági garancia új lendületet adott, és számos tagállamban felgyorsította a szakpolitikai változásokat, különösen azokban, amelyek komoly kihívásokkal küzdenek, és jelentős mértékű uniós pénzügyi támogatásban részesülnek (BE, BG, FR, HR, HU, IT, LT, LV, PL, PT, SI), habár a végrehajtás szakaszában lehetnek eltérések.
- B. csoport (megerősített szakpolitikai keret): az ifjúsági garancia elősegítette a már megfelelően megalapozott szakpolitikákat a meglévő intézkedések erősítése vagy kiigazítása által azokban a tagállamokban, amelyek már eleve az ajánlással többé-kevésbé összhangban lévő, átfogó eszközökkel rendelkeztek (AT, DE, DK, EE, FI, IE, LU, MT, NL, SE, UK).

¹³ Az ifjúsági garancia összefüggésében a „regisztrált NEET” olyan, nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalokra vonatkozik, akiket egy, az ifjúsági garanciával foglalkozó szervezet (rendszerint egy állami foglalkoztatási szolgálat) nyilvántartásba vett.

¹⁴ Forrás: Az Európai Bizottság LABREF adatbázisának adatai.

¹⁵ A csoportosítás különösen a 2013–2015 közötti, az ifjúsággal kapcsolatos, a LABREF adatbázisban kiemelt intézkedések számán alapul. Ezt követően felülvizsgálatra kerültek az eredmények, figyelembe véve egy olyan, fokozottan kvalitatív elemzést, amely mindenekelőtt az ifjúsági garancia végrehajtásának jelenlegi állapotára és az intézkedések hatókörére irányult (a Foglalkoztatási Bizottság, az Európai Bizottság országjelentései, valamint az Európai Foglalkoztatáspolitikai Megfigyelőközpont nemzeti szakértői elemzései alapján).

- C. csoport (mindeddig korlátozott mértékű reformok): a változások kisebb volumenűek voltak, ami több tényezőre vezethető vissza: az intézkedések nem kaptak prioritást, a kulcsintézkedések terén késedelmek történtek vagy nem folytatták őket, vagy a hangsúly a már meglévő programokon maradt (CY, CZ, EL, ES, RO, SK).

Az eddigi eredményekre, a kulcsintézkedésekre, a fennmaradó kihívásokra és adott esetben az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtására vonatkozó országspecifikus adatok az e közleményt kísérő szolgálati munkadokumentumban szerepelnek¹⁶.

Az ifjúsági garancia segített a szakpolitikai területek közelítésében és életképes partnerségek kiépítésében. A foglalkoztatási, oktatási és ifjúsági szakpolitikai ágazatok közötti koordináció megerősödött, mindenekelőtt a tagállamok ifjúsági garanciára vonatkozó végrehajtási tervei jelentette lendületnek köszönhetően. Új partnerségek jöttek létre szociális partnerekkel és ifjúsági szolgálatokkal, ideértve az ifjúsági szervezeteket is. Az ifjúsági szervezetek mindenekelőtt a nemzeti ifjúsági garanciaprogramok tervezésében és megvalósításában vettek részt, habár ennek mértéke tagállamonként eltért.

A tanulószerezési gyakorlati képzés és a szakmai gyakorlat jelentős mértékű reformja segített a releváns készségek kialakításában, és az üzleti világ aktív szerepvállalását is erősítette. A tagállamok fele módosította jogszabályait vagy tervezi azok módosítását annak érdekében, hogy a nemzeti keretet hozzáigazítsa a szakmai gyakorlatok 2014-ben elfogadott minőségi keretrendszeréhez¹⁷. A 2013-ban indult Tanulószerezési Gyakorlati Képzés Európai Szövetségének szellemében csaknem valamennyi tagállam fellépett a tanulószerezési gyakorlati képzés minőségének, biztosításának és vonzerejének növelése érdekében. Az üzleti világ bekapcsolódása alapvetően fontos volt; hatására új kötelezettségvállalások születtek, például az Európai paktum a fiatalokért (lásd a 3.3. szakaszt).

Az állami foglalkoztatási szolgálatok többsége célzottabbá tette szolgáltatásait, és kiterjesztette meglévő szolgáltatási kínálatát a fiatalokra is; az állami foglalkoztatási szolgálatok kétharmada konkrét célokat határozott meg a fiatalokat célzó szolgáltatásaik számára¹⁸. Külön hangsúly került a struktúrák átszervezésére és a személyre szabottabb tanácsadásra. A személyzeti kapacitást is növelték, és 2014-ben az állami foglalkoztatási szolgálatok több mint felében tartottak specifikus továbbképzést. Ezen túlmenően a tagállamok rövid szakmai látogatásokon vagy szakmai gyakorlaton keresztül, valamint minőségi foglalkoztatáshoz vezető körülmények biztosításával a támogatás hatókörét kiterjesztik a legnehezebben elérhető csoportokra is.

A korai beavatkozásra és a nem regisztrált NEET-fiatalok előtérbe helyezése rávilágított a szolgáltatásnyújtás meglévő hiányosságaira, és új megvilágításba helyezte a megkereső munka fontosságát. A legtöbb tagállam arra ösztönözte a fiatalokat, hogy regisztráljanak valamely, az ifjúsági garanciával foglalkozó szervezetnél, emellett pedig az állami foglalkoztatási szolgálatok kétharmada végzett megkereső munkát az ifjúsági garancia végrehajtása során. A tudatosság növelése, a hozzáférhetőség erősítése és a szolgáltatások hatókörének bővítése alapvetően fontos volt e tekintetben; mindez nem csupán az online regisztráción és a célzott kampányokon, hanem az egyablakos ügyintézés fejlesztésén, a mobil és a decentralizált szolgáltatásokon és a többfajta partnerszervezettel végzett proaktív munkán

¹⁶ Az Európai Bizottság weboldalán további országonkénti információk találhatók: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1161&langId=hu>

¹⁷ A Tanács 2014. március 10-i ajánlása a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről (2014/C 88/01).

¹⁸ Európai állami foglalkoztatási szolgálatok hálózata: Jelentés az ifjúsági garancia állami foglalkoztatási szolgálatok általi végrehajtásáról, 2015.

keresztül valósult meg. Az ifjúsági garancia – habár az eredmények helyi szinten egyre láthatóbbá válnak – még nem ért el minden olyan fiatalt, aki munkanélkülivé vált, vagy elhagyta az oktatás világát.

Példák a nemzeti ifjúsági garanciaprogramok keretében megvalósult szakpolitikai intézkedésekre vagy reformokra

Belgiumban Brüsszel fővárosi régió 2013 májusában újtára indított egy olyan, az átmenetet megkönnyítő gyakornoki programot, amely a fiatal álláskeresőkre és az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező diákokra irányult. A program mindenekelőtt tanácsadásra (coaching) és nyomon követésre összpontosít. Tizenkét hónappal a szakmai gyakorlat végét követően a gyakornokok 73 %-a esetében jelentkeztek pozitív eredmények (ideértve a foglalkoztatást vagy a tanulmányokhoz való visszatérést), míg a kontrollcsoportban ez az arány 47 % volt.

Bulgáriában 2015-ben ifjúságimédiátor-hálózat jött létre azzal a céllal, hogy közvetlen környezetükben **szólítsa meg** a nem regisztrált NEET-fiatalokat, és szüntesse meg inaktivitásukat. Az ifjúsági mediátorok a szociális, egészségügyi, oktatási és egyéb szolgáltatásokat nyújtó állami intézményekkel együtt közvetítőként lépnek fel. 2015 májusa és decembere között az ifjúsági mediátorok 5078 fiatallal konzultáltak.

2015-ben Finnország **egyablakos ügyintézés**t vezetett be 35 önkormányzatban, ezek finanszírozása elsősorban az ESZA-n keresztül, valamint kiegészítő nemzeti finanszírozással valósult meg. A cél a 30 év alatti fiatalokra irányuló szolgáltatások megerősítése és javítása a következők révén: személyre szabott tanácsadás és iránymutatás, az önálló életvitelhez szükséges kompetencia erősítése, karriertervezés, szociális készségek, oktatási és foglalkoztatási támogatás.

Olaszországban az ifjúsági garancia olyan változásokat vont maga után, amelyek a foglalkoztatási törvény által indított tágabb körű **reformokban** is visszhangra találtak. A programban regisztrált fiatalok száma folyamatosan emelkedett, 2016. március 1-jén meghaladva az 1 millió főt.

Lettországbán a „Tudni és tenni” projekt az önkormányzati szintű **megkereső munkát** támogatja. Célja a 15–29 év közötti, nem regisztrált NEET-fiatalok azonosítása, motiválása és aktivizálása az oktatásba, foglalkoztatásba vagy képzésbe való visszatérésük érdekében. Az ESZA támogatásával 2015 őszén indult projekt 5260 fiatalnak kíván támogatást nyújtani.

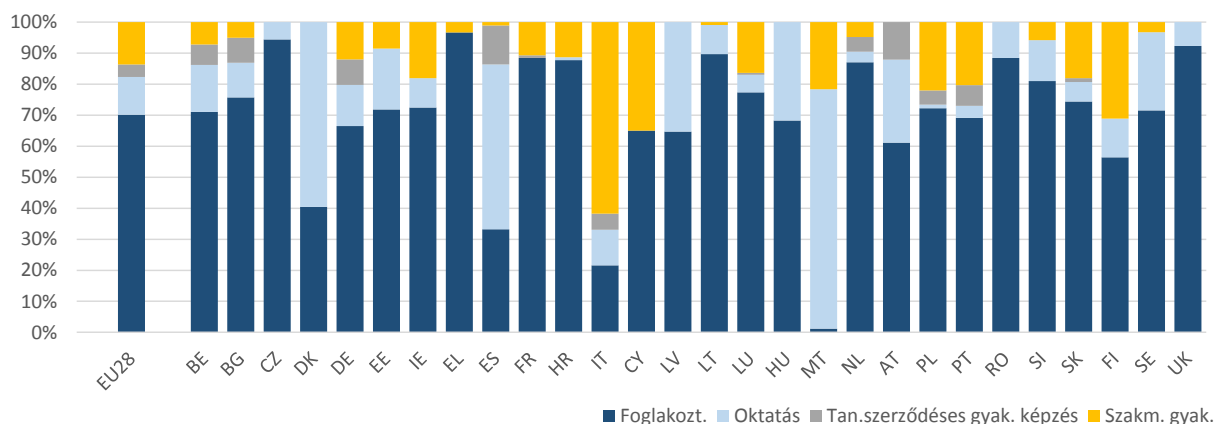
Szlovéniában az „Első kihívás 2015” elnevezésű program a 15–29 év közötti fiatalok közül mintegy 2859 fő elhelyezkedését kívánja támogatni 15 hónapon át biztosított **támogatott foglalkoztatási lehetőségeken** keresztül, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és az ESZA támogatása mellett.

A spanyolországi **tanulószerződéses gyakorlati képzési rendszer** jelentős strukturális változásokon ment keresztül, ami azt eredményezte, hogy a gyakornokok száma alig három év alatt (2013 és 2016 között) 4000-ről 15 000-re nőtt. Ugyanezen időszak alatt a tanulószerződéses gyakorlati képzésben részt vevő vállalkozások száma az alig 500-ról 5660-ra nőtt.

...előrelépés az ifjúsági garancia keretében kapott ajánlatok terén...

2014 januárja óta 14 millió fiatal kapcsolódott be az ifjúsági garancia programjaiba. Mintegy kilencmillió fiatal fogadott el az ifjúsági garancia keretében ajánlatot, melyek többsége állásajánlat volt¹⁹. Összességében a 2015-ben az ifjúsági garancia programjaiból kilépő fiatalok mintegy kétharmada fogadott el állásajánlatot, illetve részesült további oktatásban, tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben. A négy hónapos időszakon belül tett ajánlatok többsége munkaviszonyra irányult (70,2 %), ezt az oktatási (13,6 %), szakmai gyakorlati (12,1 %) és tanulószerveződéses gyakorlati képzési (4,1 %) ajánlatok követték (3. ábra).

3. ábra A pozitív és megfelelő időben történő kilépések ajánlattípusként, 2015 (%).

Forrás: Európai Bizottság, Az ifjúsági garanciával kapcsolatos nyomon követés²⁰

Az ifjúsági garancia sikeréhez hozzájáruló tényezők

A végrehajtás harmadik évében kimondható, hogy a következő tényezők alapvető fontosságúak az ifjúsági garanciaprogramok sikeres megvalósításához:

- erős intézményi támogatás és belső koordináció;
- olyan megkeresési stratégiák, amelyek több fiatalt vonnak be az ifjúsági garanciaprogramba;
- egyetlen kapcsolattartó pont, amely elősegíti az egyén szükségleteihez igazodó, személyre szabott szolgáltatások nyújtását;
- partnerségi megközelítésre építve az oktatás és a munkaerőpiac közötti akadályok leépítése;
- modern szakképzési rendszerek, amelyek biztosítják a munkaerőpiacon szükséges készségek elsajátítását; valamint
- erőteljesebb munkáltatói részvétel.

...habár további erőfeszítések szükségesek annak biztosítása érdekében, hogy az ifjúsági garancia minden fiatalnak támogatást nyújtson

E pozitív fejlemények ellenére további erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy sikerüljön megszólítani a munkaerőpiacról kiszorult fiatalokat, vagyis a NEET-

¹⁹ Az ajánlat elfogadása azt jelenti, hogy a fiatal számára felajánlott és általa elfogadott ajánlatot követően ténylegesen dolgozni kezd, folytatja tanulmányait, vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzést, illetve szakmai gyakorlatot végez.

²⁰ Az eredmények az ifjúsági garancia végrehajtásának állapotát és más, adatokkal kapcsolatos kérdéseket tükröznek, ezért az adatok országok közötti összehasonlítása korlátozott.

fiatalokat, akiknek a bevonása (már a válság előtt is) a legnagyobb kihívást jelentette, és akik mindeddig a legkevésbé részesültek a változások jelentette előnyökből. Különösen igaz ez a szegénységben élő, társadalmilag kirekesztett, fogyatékos vagy a megkülönböztetés által érintettek, ideértve az etnikai kisebbséghez tartozó vagy migráns háttérű fiatalokat, a menedékkérőket és a menekülteket. A NEET-ráta csökkenése elsősorban az álláskereső NEET-fiatalok arányának csökkenéséből adódik, nem pedig a munkaerőpiactól elszakadt, inaktív fiatalok okozzák. 2013-ban az EU-ban az álláskereső NEET-fiatalok aránya meghaladta az inaktív NEET-fiatalokét, míg 2015-ben a két kategória ugyanazt a szintet érte el. Ez arra enged következtetni, hogy a szakpolitikák esetleg gyorsabban tudták kifejteni hatásukat a munkanélküli NEET-fiatalok esetében, de az inaktív NEET-fiatalok foglalkoztatásba, oktatásba vagy képzésbe való bekapcsolódásának hatékony elősegítése több időt vesz igénybe. Ugyanakkor egyes tagállamokban (például Cipruson, Magyarországon és Portugáliában) az inaktív NEET-fiatalok arányának csökkenése figyelhető meg.

2.2. Az ifjúsági garancia által támogatott strukturális változások hatásának jelei

Ha a fiatalokat érintő munkaerőpiaci eredmények tekintetében szeretnénk megvizsgálni az ifjúsági garancia végrehajtását, ahhoz érdemes megvizsgálni, hogy milyen volt az ifjúsági munkaerőpiaci helyzet az ifjúsági garancia végrehajtását megelőzően, és hogyan változott 2013 óta, amikor a gazdasági kilábalás első jelei megmutatkoztak²¹.

Habár az eredményeket óvatosan kell kezelni, mivel a viszonylag jobb teljesítmény részben annak tulajdonítható, hogy a fiatalok makrogazdasági feltételek iránti ciklikus érzékenysége nagyobb, az elemzés eredményei arra engednek következtetni, hogy **a változashoz az ifjúsági garancia által támogatott strukturális javítások is hozzájárultak**. Habár ugyanezen időszak alatt a munkanélküliség a felnőtt lakosságra vetítve is csökkent, a fiatalok körében összehasonlítva nagyobb mértékű volt a csökkenés, nemcsak az EU egészére nézve, hanem számos tagállamban is. Különösen a következő tagállamokban voltak észlelhetők pozitív eredmények: Belgium, Horvátország, Ciprus, Cseh Köztársaság, Finnország, Görögország, Magyarország, Írország, Lettország, Hollandia, Portugália, Románia, Szlovénia, Spanyolország, Svédország, Egyesült Királyság.

Az európai szemeszter folyamata csaknem minden olyan tagállamban, amely 2013-ban és 2014-ben ifjúságspecifikus ajánlásokat kapott, folyamatos előrelépést mutat, amint az a Foglalkoztatási Bizottság 2015-ös felülvizsgálat következtetéseiben és a 2016. évi bizottsági országjelentésekben is szerepel.

Az ifjúsági garancia által jelentett hozzáadott értéket számos, a mellékletben felsorolt külső tanulmány és értékelés is elismerte.

2.3. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által nyújtott pénzügyi támogatás: a változás motorja

A legtöbb tagállamban az ifjúsági garancia sikeres végrehajtását uniós alapok támogatták a nemzeti ifjúsági garanciaprogramok és a kapcsolódó strukturális reformok valamennyi szempontját tekintve. A 2014–2020 közötti programozási időszakban az ifjúsági

²¹ Az elemzés az Európai Bizottság „Analysis of the performance of Youth Guarantee in the EU Member States 2013-2015” (Az ifjúsági garancia eredményeinek elemzése az EU tagállamaiban, 2013–2015) címet viselő, hamarosan megjelenő szakmai dokumentumában (2016) részletesebben bemutatott megállapításokon alapul.

foglalkoztatási kezdeményezés és az ESZA együttesen legalább 12,7 milliárd EUR értékű beruházást fordít a fiatalok munkaerőpiaci integrációját elősegítő intézkedésekre.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés fő jellemzői²²

A 6,4 milliárd EUR értékű uniós finanszírozási erőforrással rendelkező ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés közvetlen támogatást nyújt a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő a fiatalok számára azokban a régiókban, ahol 2012-ben 25 %-nál magasabb volt az ifjúsági munkanélküliségi ráta. A program kiegészíti az ESZA-t, amely mind személyek számára, mind a kulcsfontosságú rendszerek és szolgáltatások strukturális reformja tekintetében támogatást nyújt.

A következő 20 tagállam jogosult támogatásra az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés szempontjából: BE, BG, CY, CZ, EL, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LV, LT, PL, PT, RO, SI, SK, SE, UK.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által finanszírozott helyi fellépések mobilizálásának gyorsítása érdekében a 2014–2020 közötti pénzügyi ciklus első két évében (2014/2015) lekötésre került minden, a kezdeményezéshez kapcsolódó forrás. A legfőbb kedvezményezett tagállamok közül számos nagyobb pénzügyi likviditást igényelt, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében megvalósuló helyi fellépéseket minél gyorsabban el tudják indítani. Ez az ESZA-rendelet módosításához²³ és ahhoz vezetett, hogy a Bizottság mintegy 1 milliárd EUR-t bocsátott a tagállamok rendelkezésére 2015-ben előfinanszírozás formájában.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés az ifjúsági garancia kulcsfontosságú finanszírozási forrása...

A támogatásra jogosult 20 tagállamban az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés kulcsfontosságú mechanizmus az ifjúsági garancia végrehajtásához. Bizonyos esetekben az ifjúsági garanciaprogramok legtöbb vagy valamennyi intézkedésének támogatására szolgál. Spanyolországban például az ifjúsági garancia keretében megvalósuló fellépések 80 %-a az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében részesül finanszírozásban. Más tagállamokban az ifjúsági garancia kiegészítő finanszírozást jelent a többi forrás mellett.

A tagállamok az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést az ifjúsági garanciához kapcsolódó kulcsfellépések támogatásához veszik igénybe. Nagy hangsúlyt kap az első munkatapasztalat, a szakmai gyakorlatok és tanulószerveződéses gyakorlati képzések, valamint a minőségi tanulás és -képzés biztosítása. Emellett a támogatásra jogosult tagállamok több mint fele támogatást nyújt fiatal vállalkozóknak, vagy foglalkoztatásra, illetve képzési mobilitásra irányuló intézkedéseket kínál. Egyes tagállamok²⁴ az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésből olyan pénzügyi eszközöket támogatnak, amelyek kölcsönöket és garanciákat kínálnak annak érdekében, hogy a fiatalok önfoglalkoztatóvá váljanak, és saját vállalkozást indítsanak.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés kellően célirányos, hiszen specifikus régiókra és fiatalok specifikus csoportjaira irányul (pl. azokra, akik a munkaerőpiacon és az oktatási és képzési rendszereken egyaránt kívül rekedtek). A konkrét eredménymutatók szintén

²² Az országspecifikus információkat a kísérő szolgálati munkadokumentum B. melléklete tartalmazza.

²³ 1304/2013/EU rendelet

²⁴ Olaszországban 64,6 millió EUR, Bulgáriában 23,5 millió EUR.

jótekmény hatással vannak a fellépések minőségére, és az uniós források által támogatott más fellépésekkel összehasonlítva megerősítik az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés beavatkozásainak eredményorientált jellegét. Ezen túlmenően a nemzeti értékelések számos tagállamban rávilágítottak arra, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés hatására a személyre szabott támogatás sokkal jobban előtérbe került.

...a helyi végrehajtás mind a hatókört, mind a pénzügyi végrehajtást tekintve fellendült...

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés mindeddig 1,4 millió fiatalot támogatott²⁵. Habár a sikeres eredményekre vonatkozó jelentéstétel csak a beavatkozás lezárulását követően lehetséges, számos nemzeti értékelés²⁶ azt mutatja, hogy azon fiatalok esetében, akik sikeresen részt vettek az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés valamely fellépésében, jelentősen nőtt annak az esélye, hogy utána állást találnak, vagy folytatják tanulmányaikat (pl. CY, EL, FR, IT, LV, PL, SE). Megjegyzendő, hogy az irányító hatóságok szintén bíznak az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés célkitűzéseinek megvalósításában. Ráadásul egyes tagállami intézkedések iránt a vártnál nagyobb az igény, mivel egyre több fiatal mutat érdeklődést irántuk.

Ifjúsági foglalkoztatási
kezdeményezés: résztvevők
száma

1 400 000

résztvevő profilját elemezték és került várólistára

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében induló intézkedések megvalósítása jó úton halad. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtása terén 2015 második felében és különösen 2016-ban jelentős előrelépés történt. 2016 júliusának végére a támogatásra jogosult tagállamok több mint 4 milliárd EUR-t kitevő műveleteket választottak ki; ezek már vagy elindultak, vagy várhatóan nemsokára indulnak. Ez csaknem 2 milliárd EUR növekedést jelent 2016 márciusa óta. E tagállamok fele az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés csaknem teljes költségvetését lekötötte. Emellett szintén 2016 végére a kedvezményezettek 800 millió EUR iránt nyújtottak be visszatérítési kérelmet az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés irányító hatóságaihoz. A kiadásoknak a tagállam számára történő, Bizottság általi visszafizetését tekintve 2016 végére a tagállamok az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés költségeiből 682 millió EUR visszatérítését igényelték. A Bizottság a kifizetési kérelmek több mint 70 %-át már visszatérítette (és jelenleg zajlik további összegek kifizetése). Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés struktúráinak létrehozásával a legtöbb tagállamban felgyorsult a végrehajtás üteme. Most az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés fellépéseit illetően a prioritást a végrehajtás folytatása és – ahol lehetséges – felgyorsítása jelenti.

...a végrehajtás kezdeti késedelmek ellenére...

Annak ellenére, hogy az ütemezés a programozási időszak első két évére összpontosított, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtásának kezdeti szakaszában nem teljesültek az intézkedések gyors indítására irányuló szakpolitikai várakozások. Ez nagyrészt annak tudható be, hogy a tagállamok nem álltak készen a releváns ifjúsági foglalkoztatási intézkedések megtervezésére és beindítására, és az új követelményeknek megfelelő végrehajtási rendszerek felállítása is sok időt vett igénybe.

²⁵ Az ESZA irányító hatóságaitól származó, a Bizottság által 2016 júliusában ad hoc módon gyűjtött információk.

²⁶ A tagállamok 2015 végén nyújtották be az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés első nemzeti értékeléseit, a keretszabályozásnak megfelelően. A második nemzeti értékelés benyújtása 2018 végére esedékes.

Az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) keretéből adódó új kötelezettségek, amelyek az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre szintén vonatkoznak, részben felelősek a lassú indulásért. A tagállamok mindenekelőtt az ellenőrző rendszerek és a programirányítási struktúrák (a jogszabályi keret szerint „a hatóságok kijelölése”) felállítása terén tapasztalt késedelmet. Ugyanakkor mára a hatóságok kijelölésének folyamata az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által támogatott legtöbb operatív program esetében lezárult.

A tagállamok az ifjúsági foglalkoztatási intézkedések finanszírozását mind a 2007–2013, mind a 2014–2020 közötti programozási ciklusból rendelkezésre álló pénzforrásokkal biztosítják. A párhuzamos végrehajtás hatására kapacitási problémák merültek fel a kiadások feldolgozása, ellenőrzése és Bizottság felé való igazolása tekintetében.

Ennek következtében számos tagállam nem tudott támogatást lehívni a 2015-ben az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében előfinanszírozásként rendelkezésre bocsátott további 930 millió EUR-ból²⁷. Ugyanakkor a 2007–2013 közötti programozási időszak pénzforrásaiból még mindig részesülnek. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés intézkedéseiben már részt vevő fiatalok nagy száma azt is mutatja, hogy a helyi műveletek indulásában nem voltak jelentős fennakadások. Mindenesetre a tagállamok több mint fele véli úgy, hogy a 2015-ben kifizetett, 30%-ra megnövelt előfinanszírozás pozitív hatásokkal járt. Lehetővé tette az irányító hatóságoknak, hogy a meglévő projektekhez több pénzeszközt kössenek le és/vagy több új projektet indítsanak²⁸.

...miközben az ESZA-források kiegészítik az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést, és támogatják a strukturális intézkedéseket

A 2014–2020 közötti programozási időszakban az ESZA — az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés mellett – legalább 6,3 milliárd EUR közvetlen beruházást tesz lehetővé az európai fiatalok munkaerőpiaci integrációjának támogatására.

Ezen túlmenően a 2014-2020 közötti időszakra a tagállamok mintegy 27 milliárd EUR-t különítettek el a korai iskolaelhagyás, az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés kérdéseinek kezelésére. Hasonlóképpen a fiatalok alkotják az vállalkozásokba és az önfoglalkoztatásba irányuló, több mint 2 milliárd EUR-t kitevő ESZA-beruházások fő célcsoportját.

Emellett az Európai Regionális Fejlesztési Alap – a nemzeti és/vagy regionális operatív programokban megfogalmazott alapvető szükségletek és lehetőségek alapján – szintén rendelkezésre fog állni az oktatási és képzési infrastruktúra-fejlesztés, továbbá a fiatalokra irányuló vállalkozásösztönzési és vállalkozásindítási intézkedések támogatására²⁹.

Végezetül a tagállami állami foglalkoztatási szolgálatoknak az ifjúsági garancia sikeres végrehajtásához szükséges strukturális reformjaihoz szintén az ESZA nyújtott pénzügyi támogatást az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés szerint támogatásra jogosult tagállamokban és a többi tagállamban egyaránt. A 2014–2020 közötti programozási időszakban ez az összeg mintegy 1 milliárd EUR-t tesz ki.

²⁷ Az (EU) 779/2015 rendeletnek megfelelően, HL L 126., 2015.5.21., 1. o.

²⁸ Európai Bizottság (2016), „Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés első eredményei”.

²⁹ Az ERFA tekintetében a programokra vonatkozó információk tagállami/régiónkénti lebontásban a következő helyen olvashatók: http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/atlas/

A fenti ESZA-beruházások frontos kiegészítő támogatást jelentenek, amely elengedhetetlen az ifjúsági garanciának mind a 28 tagállamban való végrehajtásához, és így nem csupán az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében támogatásra jogosult 20 tagállamra vonatkozik.

...de továbbra is vannak olyan területek, amelyeken a hiányosságok leküzdése érdekében több finanszírozás szükséges a fiatalok munkaerőpiaci belépésének elősegítésére

Számos uniós régióban továbbra is szükség van az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében megvalósuló támogatásra. Ha az ifjúsági munkanélküliségre vonatkozó legutóbbi éves adatokat (2015) alkalmazzuk annak meghatározására, hogy melyek az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében támogatásra jogosult régiók, azt látjuk, hogy a 20 tagállam közül 14 továbbra is jogosult ilyen támogatásra. Ezen túlmenően nem történt változás azon a téren, hogy melyek azok a tagállamok, ahol regionális szinten a legmagasabb (40-50 %) a munkanélküli fiatalok száma. Számos tagállam (különösen Olaszország, Portugália és Franciaország) rámutatott arra, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés folytatását elengedhetetlennek tartja az ifjúsági munkanélküliség kezeléséhez kitűzött saját ambiciózus szakpolitikai céljainak teljesítéséhez, továbbá hogy már minden, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében számukra rendelkezésre álló forrást felhasznált.

Ennek megfelelően – figyelembe véve, hogy számos tagállamban továbbra is igen magas az ifjúsági munkanélküliség aránya, és hogy az első eredmények kifejezetten biztatóak – a Bizottság azt javasolta, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében eredetileg rendelkezésre álló összeg 2017-2020 között 1 milliárd EUR-val egészüljön ki (további 1 milliárd EUR kiegészítő társfinanszírozás az ESZA keretében áll majd rendelkezésre); így a teljes összeg a kezdeményezés indulásától számítva összesen 8,4 milliárd EUR-t ér el³⁰. Emellett – a többéves pénzügyi keret 2017-re szóló technikai kiigazításában³¹ bejelentetteknek megfelelően – a Bizottság azokkal a tagállamokkal is egyeztetésbe kezdett, amelyek a kohéziós politikai keretösszegek kiigazításának legnagyobb kedvezményezettjei, hogy a kiegészítő összegeket többek között az ifjúsági munkanélküliség kezelését célzó intézkedésekre lehessen fordítani.

3. UNIÓS SZINTŰ ESZKÖZÖK MOBILIZÁLÁSA A TAGÁLLAMOK TÁMOGATÁSA ÉS AZ ELŐRELÉPÉS FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

3.1. Politikai lendület és uniós szakpolitikai támogatás

Az uniós szintű eszközök hozzájárultak az ifjúsági garanciaprogramok eredményeinek javításához

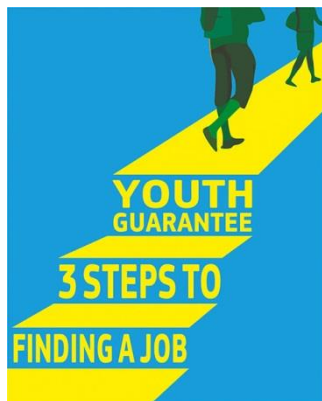
A politikai lendület, az uniós szakpolitikai támogatás és a kölcsönös tanulási mechanizmusok segítségével a tagállamok megfelelő intézményi keretet tudtak létrehozni, és tanulni tudtak egymás eredményeiből. Az állam-, illetve kormányfők három,

30 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A 2014-2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret féléves értékelése/felülvizsgálata (COM(2016) 603).

31 A pénzügyi keret 2017-re vonatkozó technikai kiigazítása a GNI alakulásának és a kohéziós politikai keretek kiigazításának megfelelően (a 2014-2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló 1311/2013/EU tanácsi rendelet 6. és 7. cikke), COM(2016) 311, 2016.6.30.

2013–2014-ben Berlinben, Párizsban, illetve Milánóban rendezett találkozón újból megerősítették az e téren tett kötelezettségvállalásaikat. Ezek az ifjúsági foglalkoztatási konferenciák hozzájárultak a közös felelősségtudat megszilárdításához, valamint az arra vonatkozó tapasztalatok és ötletek európai szintű megosztásához, hogy miként ösztönözhető a fiatalokat célzó munkahelyteremtés, és miként biztosítható, hogy a fiatal generáció megfelelőbb készségekkel és képesítéssel legyen felruházva a jövőre nézve. 2013 júniusában a szociális partnerek tárgyalásai eredményeként létrejött az ifjúsági foglalkoztatási cselekvési keret, melynek égisze alatt számos fellépésre került sor³².

Az európai foglalkoztatási stratégia kölcsönös tanulási programja szakértői értékelések révén hozzájárult transznacionális szintű tanulás javításához³³. A tagállami ifjúságiggarancia-koordinátorok hálózata elősegíti a folyamatos információcserét³⁴. Az ifjúsági garancia az állami foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata napirendjén is prioritásként szerepel³⁵; hozzájárul e szolgálatok kapacitásépítéséhez annak érdekében, hogy személyre szabott szolgáltatásokat tudjanak nyújtani a fiataloknak.

Az e célt szolgáló szakpolitikai eszközök hatékony segítséget nyújtottak a tagállamoknak az adott kihívások megoldásában.

2013-ban és 2014-ben a Bizottság létrehozott egy, az ifjúsági garanciának szentelt weboldalt³⁶, munkaértekezletet és magas szintű konferenciát szervezett az ifjúsági garanciaprogramok kialakításáról és végrehajtásáról, és tanácsadási szolgáltatást nyújtott a tanulószervezők gyakorlati képzési és szakmai gyakorlati programok létrehozásáról. 2015 óta a Bizottság és az ILO közös projektje célzott támogatást nyújt a tagállami kapacitásoknak az ifjúsági garanciaprogramok értékelését és végrehajtását elősegítő erősítése érdekében. Emellett az Európai Parlament felkérésére a Bizottság 2013-ban hét tagállamban 18 ifjúsági garanciaprogramot irányított közvetlenül³⁷. Szintén 2015-ben a Bizottság eszközkészletet hozott létre, amelynek célja, hogy megkereső és tájékoztató munkával a fiatalokat a helyi szolgáltatóknál való regisztrációra ösztönözze; az eszközt négy tagállamban próbálta ki. 2016–2017 során maximum kilenc további tagállam kap támogatást megkeresési tevékenységeihez.

...eközben támogatja a tagállamokat az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által finanszírozott helyi beavatkozások tekintetében.

Amint az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés programozására vonatkozó jogi keret elfogadásra került, a Bizottság iránymutatást készített az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtásáról, és részletes útmutatót bocsátott rendelkezésre a kezdeményezés keretében megvalósuló beavatkozások nyomon követéséről és értékeléséről.

³² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=521&langId=en&agreementId=5314>

³³ A korai iskolaelhagyás megelőzése és az oktatásból a foglalkoztatásba való átmenet zökkenőmentessé tétele szintén előkelő helyen szerepel az oktatási és ifjúsági szakpolitikai területek kölcsönös tanulásra vonatkozó programjában.

³⁴ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11490&langId=en>.

³⁵ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1100&langId=en>. A hálózat mindenekelőtt évente ellenőrzi, hogy az állami foglalkoztatási szolgálatok miként valósítják meg az ifjúsági garanciát.

³⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=hu>.

³⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1099&langId=en>.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés témájában 2014 és 2016 során két szakmai szemináriumra is sor került az irányító hatóságok részvételével, mely elősegítette a kezdeményezés által támogatott programok irányításában részt vevő hatóságok kijelölésének felgyorsítását. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés nyomon követésére és értékelésére vonatkozó szabályozást az ESZA-bizottság és az ESZA szakmai munkacsoportja keretében, valamint az ESZA értékelésével foglalkozó partnerségi üléseken rendszeresen megtárgyalták.

3.2. Konzisztens nyomonkövetési keret: az előrehaladás figyelemmel kísérése, a folyamatos javítás támogatása

Az uniós szintű, átfogó nyomonkövetési keret segítségével a tagállamok figyelemmel kísérhetik az ifjúsági garancia végrehajtását. Így a kérdés továbbra is politikai prioritás marad, és hozzájárul a tagállami rendszerek folyamatos javításához.

Az európai szemeszter kulcsfontosságú volt az ifjúsági garancia végrehajtásával kapcsolatos strukturális kihívások legfelső szintű kezelésében. Az előrehaladást évente értékeli, a Bizottság országjelentéseiben és a Foglalkoztatási Bizottság többoldalú felügyelet keretében készített értékelései segítségével. Az oktatásból a foglalkoztatásba való átmenet javítására vonatkozó országspecifikus ajánlások száma 2014-ben jelentősen nőtt: ekkor a tagállamok többségéhez intéztek a fiatalokra vonatkozó ajánlásokat. 2015-ben és 2016-ban kevesebb ilyen témájú ajánlást fogalmaztak meg. Ez annak tulajdonítható, hogy csökkent az ifjúsági munkanélküliség, a tagállamok pedig előrehaladást értek el az ajánlott reformok megvalósítása terén, tükrözve a szemeszter egyszerűsítési törekvéseit (az országspecifikus ajánlások és a végrehajtás terén elért előrehaladás tekintetében lásd a szolgálati munkadokumentumot).

A Foglalkoztatási Bizottság a Bizottság támogatásával ambiciózus mutatórendszert dolgozott ki az ifjúsági garancia nyomon követéséhez³⁸. A 2014-ben és 2015-ben zajlott adatgyűjtések eredményeit e közlemény ismerteti.

A fentiek válaszingedmények az Európai Számvevőszék által átfogó ellenőrzési rendszer létrehozására vonatkozóan megfogalmazott ajánlásra.

A 2016. márciusi Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogasztóvédelmi Tanácson jelen lévő munkaügyi miniszterek jóváhagyták a Foglalkoztatási Bizottság által az ifjúsági garancia 2016 utáni jövőjére vonatkozóan megfogalmazott kulcsfontosságú üzeneteket („*Key messages on the way forward for the Youth Guarantee post-2016*”) Hangsúlyozták a pozitív eredményeket, ugyanakkor pedig a politikai elkötelezettség fenntartására szólítottak fel a partnerségek, a NEET-fiatalok megszólítása és a nyomon követés terén jelentkező kihívások kezelése érdekében³⁹.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés hatékonyságának és eredményességének nyomon követésével kapcsolatban az alkalmazandó szabályozási keret számos eredménymutatót tartalmaz e vonatkozásban, melyek fokozzák a kezdeményezés eredményorientált jellegét. A kezdeményezés teljes szerkezete, valamint az, hogy a beavatkozásokat azon régiókra – és az ott lakó célcsoportokra – irányítják, amelyeket az ifjúsági munkanélküliség a leginkább érint, az ESZA műveleteivel összehasonlítva valóban újítást jelent. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre vonatkozó eredménymutatók emellett lehetővé teszik a finanszírozási

³⁸ Foglalkoztatási Bizottság: Mutatórendszer az ifjúsági garancia nyomon követéséhez, INDIC/10/12052015/EN-rev.

³⁹ Kulcsfontosságú üzenetek az ifjúsági garancia 2016 utáni jövőjére vonatkozóan, a Foglalkoztatási Bizottság által készített, az ifjúsági garancia végrehajtásának helyzetéről szóló jelentés belefoglalásával, ST 6154 2016 INIT.

támogatás és a célcsoport tekintetében elért eredmények közötti kapcsolat közvetlen nyomon követését.

3.3. A minőségi ajánlatok biztosítását erősítő, célzott kezdeményezések

A tanulószerveződéses gyakorlati képzések és a szakmai gyakorlatok, a fiatalok vállalkozásindítása és mobilitása tekintetében elérhető kínálat szélesítésére irányuló erőfeszítések hatására nőtt az ifjúsági garancia keretében elérhető ajánlatok száma, de még további javulás lehetséges. A 2013-ban indult Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége 31 nemzeti kormányt és 120 érdekeltet mozgósított a tanulószerveződéses gyakorlati képzések minőségének, biztosításának és elismertségének javítása érdekében, amivel összesen 250 000 képzési és foglalkoztatási ajánlatot tett elérhetővé. A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerére vonatkozó, 2014. évi ajánlás e téren fontos referenciává vált. 2015 novemberében a CSR Europe-pal együttműködésben útjára indult az Európai Ifjúsági Paktum. A cél 10 000 minőségi, üzleti-oktatási partnerség, emellett pedig 100 000 új lehetőség létrehozása tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vagy szakmai gyakorlaton való részvételre, illetve pályakezdőknek szóló állások betöltésére. Az állami foglalkoztatási szolgálatok a legtöbb tagállamban – számos esetben külön programok vagy projektek részeként – az ifjúsági garancia keretében megvalósuló beavatkozás formájában biztosítanak vállalkozásindításhoz nyújtott támogatást a fiataloknak.

„Az első EURES-állásod” kezdeményezés, amely célzottan, európai kontextusban támogatja a foglalkoztatást és képzést, az ifjúsági mobilitás elősegítése érdekében tovább erősíthető. 2011 és 2014 között e program – mely mintegy 12 millió EUR költségvetésből gazdálkodik – 4 251 esetben nyújtott támogatást munkaközvetítéshez.

A jelenlegi rövid (átlagosan 3 hét) időtartamú program kiegészítése érdekében a közelmúltban indult egy, a tanulószerveződéses gyakorlathoz tartósabb (6–12 hónapos), tagállamok közötti mobilitását vizsgáló kísérleti projekt, amelynek célja, hogy a levont tapasztalatok alapján a későbbiekben állandó program jöjjön létre.

A Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége

A Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége több érdekeltre (tagállamok, szociális partnerek, kamarák, vállalatok, szakképzési szolgáltatók, szakmai szervezetek, ifjúsági szervezetek és régiók) kiterjedő kezdeményezés, amelynek célja az európai tanulószerveződéses gyakorlati képzés minőségének, biztosításának és hírnevének javítása. A tanulószerveződéses gyakorlathoz mobilitásának fokozása szintén egyre fontosabb témává válik.

A Bizottság az Erasmus+ keretben és más eszközökkel, specifikus ajánlati felhívásokon keresztül biztosít pénzügyi támogatást. A szövetség 2016-ra olyan cselekvési tervet hozott létre, amely 12 kulcsfontosságú fellépést tartalmaz; ezeket az év során kell végrehajtani.

A szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszere

2014 márciusában a Tanács ajánlást fogadott el a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszeréről. Az ajánlás az ifjúsági garancia keretében alapvetően fontosnak

bizonyult a minőségi szakmai gyakorlatok biztosítása terén.

Célja a szakmai gyakorlatok minőségének javítása (mind a nyílt piacon, mind az aktív munkaerőpiaci politikákkal) 22 olyan minőségi elemen keresztül, amelyek közvetlenül átültethetők a nemzeti jogszabályokba vagy a szociális partnerekkel kötött megállapodásokba. Mindenekelőtt a tanulás tartalmára, a munkafeltételekre, valamint a pénzügyi feltételekre és a felvételi gyakorlatokra vonatkoznak.

A tagállamok által a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerének végrehajtása terén tett lépések részletes áttekintését az e közleményt kísérő szolgálati munkadokumentum tartalmazza.

3.4. Az ifjúsági garancia a nemzetközi összefüggésekben

A nagyarányú ifjúsági munkanélküliségre (amely világ számos más régiójában is problémát jelent) irányuló új, az EU egészére kiterjedő megközelítés részét képező **ifjúsági garancia nemzetközi szinten is reflektorfénybe került**. Mind a G20, mind az Ázsia-Európa találkozó munkaügyi és foglalkoztatási miniszterei elismerték, hogy az ifjúsági garancia az oktatásból a foglalkoztatásba való szisztematikus átmenet jelentős strukturális reformja. Az ILO és az OECD az ifjúsági garancia kezdeti végrehajtási szakaszából vett példák segítségével osztotta meg a nem uniós tagállamokkal az eddigi tapasztalatokat. Az ifjúsági garancia végrehajtása az EU-ban várhatóan hozzájárul ahhoz, hogy a G20 szinten most először kerül meghatározásra mennyiségi célérték az ifjúsági munkanélküliséget illetően (vagyis arra vonatkozóan, hogy a G20 országaiban 2025-re 15 %-kal csökkenteni kell azon fiatalok arányát, akiknek az esetében a legnagyobb a munkaerőpiacról való tartós kiszorulás kockázata).

A kezdeményezésnek további lendületet adott globális szinten a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, 2015-ben elfogadott, 17 fenntartható fejlesztési célt megfogalmazó fenntartható fejlesztési menetrend. A 8. fenntartható fejlesztési cél az inkluzív és fenntartható gazdasági fejlődésre, valamint a mindenki számára hozzáférhető foglalkoztatásra és tisztességes munkára irányul, és célértéket határoz meg a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok arányának 2020-ig történő csökkentésére, miközben 2030-ra a teljes körű foglalkoztatás és a tisztességes munka megvalósítását célozza mindenki számára, ideértve a fiatalokat.

Az ifjúsági garancia fontos szerepet játszhat az e célok elérése érdekében kialakított uniós megközelítésben.

4. AZ IFJÚSÁGI GARANCIA VÉGREHAJTÁSÁNAK FELGYORSÍTÁSA ÉS KIBŐVÍTÉSE: AZ ELSŐ ÉVBŐL SZÁRMAZÓ TAPASZTALATOK

4.1. A maradéktalan és fenntartható végrehajtás biztosítása

Az ifjúsági garancia mint hosszú távú szerkezeti reform iránti további politikai elkötelezettség és pénzügyi támogatás elengedhetetlen ahhoz, hogy az eddigi munka gyümölcsét learathassuk. A teljes körű végrehajtás több tagállamban csak a közelmúltban valósult meg, mivel számos intézkedéshez jelentős mértékű reformok végrehajtása és széles körű partnerségek létrehozása volt szükséges; az ifjúsági garanciában rejlő potenciál teljes körű kiaknázásához fel kell gyorsítani a kezdeményezések léptékének növelését a teljes

lefedettség érdekében. A végrehajtás felgyorsításába beletartoznak a nyomon követésre irányuló erőfeszítések, a meglévő adatgyűjtési folyamatok egyszerűsítése, a műszaki akadályok leküzdése és a közös mutatórendszer keretében gyűjtött adatok minőségének javítása.

4.2. A nem regisztrált NEET-fiatalok és az alacsonyán képzettek megszólításának hatékonyabbá tétele

Az ifjúsági garanciának minden fiatal számára előnyösnek kell lennie, és minden fiatalnak részesülnie kell a fellendülés első jelei nyomán jelentkező pozitív hatásokból.

Ugyanakkor a megkeresés javítására vonatkozó jelentős tagállami erőfeszítések ellenére a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő fiatalok – ideértve az alacsony szakképzettséggel rendelkezőket és a nem regisztrált NEET-fiatalokat – aránya elenyésző a kedvezményezettek között.

E kihívás kezelése nem csupán hatékonyabb megkeresési módszereket igényel: az ifjúsági garancia keretében kínált ajánlatok négy típusán belül is bővíteni kell a beavatkozások skáláját. Míg a négy hónapos határidő alapvetően fontos a gyors aktivizálás biztosítására, azok a fiatalok, akik egyszerre több akadállyal is szembesülnek, gyakran összetett, hosszan tartó és személyre szabott beavatkozást igényelnek ahhoz, hogy képesek legyenek egy ajánlat elfogadására. Az ő szükségleteik figyelembevétele érdekében bővíteni kell a továbbképzési ajánlatokat, hogy tartalmazzanak különböző útvonalakat biztosító lehetőségeket is, valamint fokozni kell a különféle partnerek által nyújtott támogatást.

4.3. Kapacitáserősítés és az ajánlatok minőségének javítása

A nagyobb fokú belső koordináció és kapacitásépítés megszilárdítja az ígéretes partnerségeket, és javítja a végrehajtást. Az ifjúsági garancia végrehajtása megerősítette a közintézmények közötti, valamint az érdekelt felekkel megvalósuló együttműködést. Ugyanakkor a széles hatókör rámutatott a meglévő hiányosságokra is. A folyamatot elsősorban a munkaügyi minisztériumok irányítják, míg az oktatási és/vagy az ifjúságügyi hatóságok részvétele kevésbé erőteljes. Emellett a partnereket és különösen az állami foglalkoztatási szolgálatokat kapacitás tekintetében kihívás elé állította az elvégzendő feladatok mennyisége és sokfélesége.

Az oktatási szolgáltatók és a munkaadók közötti együttműködés megerősítése továbbra is kulcsfontosságú a fiataloknak szóló minőségi ajánlatok kínálatának bővítésében. Habár a tagállamok törekedtek a munkáltatói részvétel biztosítására, ez a gyakorlatban mindeddig korlátozott maradt. Ez elsősorban a következő tényezőkre vezethető vissza: a kihívást jelentő makrogazdasági feltételek, a munkaerő-kereslet és -kínálat összehangolásában jelentkező nehézségek, alacsony részvétel a programok megtervezésében és megvalósításában, valamint korlátozott strukturált együttműködés az állami foglalkoztatási szolgálatokkal. A munkáltatók nagyobb fokú részvételének köszönhetően könnyebb lenne azt is előre jelezni, hogy milyen szakképzett munkaerőből lesz hiány a jövőben.

Elengedhetetlen megfelelőbb mechanizmusok bevezetése annak biztosítására, hogy a fiatalok minőségi képzési vagy foglalkoztatási ajánlatokat kapjanak. A kihívások mindenekelőtt azzal függnek össze, hogy a foglalkoztatási és képzési ajánlatok időtartama rövid, és a továbbképzési ajánlatok nem biztosítják minden esetben valamilyen tanulási eredmény elérését (pl. minimális szintű alapkészségek), vagy nem mindig vezetnek elismert képesítéshez. További kihívást jelent, hogy a piacon fellelhető szakmai gyakorlatokra vonatkozó szabályozás a felvétel, az időtartam és az elismerés átláthatósága tekintetében

hiányos. Míg az ajánlatok minősége elsősorban a nemzeti munkaerőpiactól függ, az is lényeges szempont, hogy sor került-e a „minőségi” ajánlat fogalmának meghatározására, és a gyakorlatban hogyan valósul meg biztosítása. Ha például a minőségi ajánlat mibenléte – közvetve vagy közvetlenül – meghatározásra került, az rendszerint az eredmény fenntarthatóságára⁴⁰ és a fiatal személyes elégedettségére vonatkozik. Csak pár tagállam állapított meg minimális minőségi kritériumokat, ideértve az ifjúsági garancia nyomon követésére szolgáló kritériumokat is.

A Bizottság az ILO-val karöltve jelenleg azon munkálkodik, hogy azonosítsa az ifjúsági garancia keretében a minőségi ajánlat ismérveinek fő elemeit. Mindez részét képezi a Számvevőszék ajánlása nyomán a Bizottság által az ifjúsági garancia minőségi jellemzőinek meghatározása érdekében tett lépéseknek. A Bizottság ezen túlmenően meg fogja vizsgálni, hogy a Foglalkoztatási Tanácsban az ifjúsági garancia nyomon követésére vonatkozó munka összefüggésében meg lehetne-e vitatni minőségi kritériumokra vonatkozó szabványokat.

5. A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK: AZ IFJÚSÁGI GARANCIA MEGSZILÁRDÍTÁSA ÉS AZ IFJÚSÁGI FOGLALKOZTATÁSI KEZDEMÉNYEZÉS FORRÁSAINAK MARADÉKTALAN MOBILIZÁLÁSA

Európa legértékesebb erőforrását és egyben a jólét zálogát az itt élő emberek jelentik. Az Európai Bizottság lépéseket tett annak érdekében, hogy a foglalkoztatás, a növekedés, a beruházások és a társadalmi méltányosság az Európai Unió politikai menetrendjének középpontjába kerüljön, és kiemelt prioritássá tette a munkanélküliség elleni fellépést, különösen a fiatalok esetében.

Annak ellenére, hogy a közelmúltban történt előrelépés, az ifjúsági munkanélküliség és az inaktivitás továbbra is a válságot megelőző szinten áll, ami további erőfeszítéseket tesz szükségessé. Az ifjúsági garancia megnyitotta az utat az oktatásból a foglalkoztatásba történő átmenet előtt álló fiatalok hatékonyabb támogatása előtt.

Prioritást kell biztosítani a nemzeti ifjúsági garanciaprogramok teljes körű megvalósításának a végrehajtás felgyorsításával és kibővítésével, mindeközben kellő figyelmet fordítva a felmerülő kihívásokra és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és az ESZA által támogatott, hatékonyabb intervenciók kialakítására. E közlemény hozzájárul a vázolt folyamathoz, mivel bemutatja a siker mögötti fő tényezőket, és megállapítja, mely területek igényelnek további fellépéseket. A Bizottság emellett további támogatást nyújt a kölcsönös tanulás és a tagállamok közötti bevált módszerek cseréjére.

A tagállamok 2018-ig folytatják az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásainak felhasználását, amennyiben a 2014–2015 közötti időszakból még rendelkezésre áll finanszírozás. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés folytatásának lehetővé tétele érdekében a 2014–2020 közötti többéves pénzügyi keret felülvizsgálatának részeként⁴¹ a Bizottság a 2017–2020 közötti időszakra az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés keretében eredetileg rendelkezésre álló összeg 1 milliárd EUR-val való megnövelését javasolta. Ezt az összeget az Európai Szociális Alapból származó egyenértékű hozzájárulás egészíti ki. Az ifjúsági foglalkoztatásra irányuló, megfelelő mértékű további uniós finanszírozási források 2017-től való biztosítása továbbra is kiemelt prioritás a Bizottság számára.

⁴⁰ Az eredményalapú megközelítés szerint egy ajánlat akkor tekinthető minőséginek, ha az ebben részesülő személy fenntartható munkaerő-piaci kötődést alakít ki. Vagyis a kedvezményezett ezt követően nem lesz újra munkanélküli vagy inaktív; a „minőségi” ajánlat tehát az eredménnyel mérhető.

⁴¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret féléves értékelése/felülvizsgálata (COM(2016) 603).

A 2016. évi szándéknyilatkozatban megfogalmazottaknak megfelelően a Bizottság fokozni kívánja a fiatalok támogatására irányuló erőfeszítéseit, és a szélesebb körű ifjúsági kezdeményezések részeként az ifjúsági garancia eszközeinek maradéktalanul ki kell fejteniük hatásukat.

Juncker elnök az Unió helyzetéről szóló, 2016. szeptember 14-i értékelő beszédében bejelentette az Európai Szolidaritási Hadtest felállítását. A hadtest, amely a részvétel és a szolidaritás alapvető uniós értékein alapul, és szociálisan érzékeny, 30 évesnél fiatalabbak számára – függetlenül attól, hogy részt vesznek-e az ifjúsági garancia programjaiban – lehetőséget kínál mások támogatására, új készségek elsajátítására és tapasztalatszerzésre saját országukban vagy egy másik tagállamban.

A tanulószerveződéses gyakorlati képzés tekintetében a gyakornokok hosszabb távú mobilitását tesztelő kísérleti projekt megfelelő ismereteket és tapasztalatot biztosít majd ahhoz, hogy a közeljövőben állandóbb jellegű programok kerülhessenek kidolgozásra. A tanulószerveződéses gyakorlati képzés minőségi keretrendszerének kidolgozása továbbá kiegészítené a jelenlegi stratégiát, amelynek célja a tanulószerveződéses gyakorlati képzések értékének kiaknázása és vonzóbbá tétele a fiatalok és a vállalkozások számára.

Ez a fiatalokra vonatkozó politikai menetrend, mindenekelőtt a fenntartható munkaerőpiaci integrációjuk érdekében biztosított aktív támogatás elve és a készségfejlesztésre és a szaktudásuk korszerűsítésére vonatkozó kötelezettségvállalás fontos részét képezi a Bizottság tágabb erőfeszítéseinek, melyek a tagállamokon belüli és azok közötti felfelé irányuló konvergenciát kívánják előmozdítani. Ez a szándék húzódik meg **a szociális jogok európai pillére** mögött, amely jelenleg széles körű konzultáció tárgya, és amelyet a Bizottság jövőre fog előterjeszteni.

Melléklet – Az ifjúsági garanciára vonatkozó külső jelentések és értékelések

- [Eurofound \(2015\), 'Beyond the Youth Guarantee. Lessons learned in the first year of implementation', Background document prepared by Eurofound as a contribution to the informal EPSCO meeting, 16-17 July 2015, Luxembourg](#)
- [European Commission \(2015\), Piloting Youth Guarantee Partnerships on the Ground. \(Az ifjúsági garanciával kapcsolatos partnerségek helyszínen történő tesztelése\) A Report on the European Parliament Preparatory Action \(EPPA\) on the Youth Guarantee \(Az ifjúsági garanciára irányuló európai parlamenti előkészítő intézkedés legfőbb eredményeit és a belőle levont tanulságokat tartalmazó összegző jelentés\)](#)
- [Állami foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata \(2014\), Catalogue of PES measures for the implementation of the Youth Guarantee](#)
- [Állami foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata \(2015\), Report on PES practices for the outreach and activation of NEETs](#)
- [European Network of Public Employment Services \(2015\), Report on PES implementation of the Youth Guarantee \(Európai állami foglalkoztatási szolgálatok hálózata: Jelentés az ifjúsági garancia állami foglalkoztatási szolgálatok általi végrehajtásáról\) 2015. július.](#)
- [European Network of Public Employment Services \(2016\), Report on PES implementation of the Youth Guarantee, \(Európai állami foglalkoztatási szolgálatok hálózata: Jelentés az ifjúsági garancia állami foglalkoztatási szolgálatok általi végrehajtásáról\) 2016 \(rövidesen elkészülő jelentés\)](#)
- [European Policy Centre \(2015\), One year after the youth guarantee: policy fatigue or signs of action?, Claire Dhéret and Martina Morosi; Policy Brief 27, 2015. május.](#)
- [European Policy Centre \(2016\), Towards a europeanisation of youth employment Policies? A comparative analysis of regional Youth Guarantee policy designs, by Claire Dhéret and Julie Roden, Issue Paper, No. 81, 2016. szeptember.](#)
- [European Youth Forum \(2014\) Youth Organisations and the Youth Guarantee in Europe, Strategic Dialogue with civil society](#)
- [ILO \(2015\), The Youth Guarantee programme in Europe: Features, implementation and challenges](#)
- [OECD \(2014\), The local implementation of Youth Guarantees: Emerging lessons from European Experiences](#)